

Nro. 40.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Indult Bétsből , Kedden Május 19 - ik napján
1807 - ik éftendőben.

B é c s.

Tegnap estvéli 8 és 9 óra között jelesen ment véghez a' Stuver tüzjátéka. Az idő valamint tegnapelőtt úgy tegnap is borongó ugyan de azonban kellemetes lévén, 's az esőtől a' sokaság nem tartván, nagy számmal öfzfe gyülekezett — azonközben nyoltzadfél óratájban esni kezdvén, az egész tüzjáték alatt meglehetősen pernyedezett. Némelyek esernyő alól, mások a' fák vagy a' tsapszékek színnyek alól nézték a' Flora Győzedelmét (e' volt a' tüzjátók nevezete). Stuver azonközben szerentséssen hozzá látott elkezdett munkájához : hanem tsakugyan ő is nyertesebb lett volna, ha az eső nem esett volna.

B r

A' Sándor Császár megérkezéséről ezeket írják a' Memeli levelek: — „April. 1-ső napján érkezett Polangenbe, a' hova tiszteletére ment a' Pr. Király; innen 2-ikban délre Memelbe érkeztek ő F.gek. Ebéd előtt Wilhelm és Radczivil Kir. Hertzegnéknek, ebéd után a' K. Korona Hertzegnek, a' ki beteg, 's a' Fuldai Princznek látogatásokra ment ő Cs. F.ge; ezek után B. Hardembergnél Pr. Kab. Ministernél tsupán magánosan töltött-el két órát. Vatsora után 1 óráig dolgozván, még azon éjjel 3 Kurirokat indított útnak. — April. 3-dikán nagy ebéd volt, a' melly után ismét néhány fő személyeknek, a' többek között a' sebes Gen. Barklaynek látogatására ment ő Cs. F.ge, mindenütt Oberster Krusemarktól kísértetvén, kivévén B. Hardemberget, a' kihez tsak a' szállásáig kísértetett a' nevezett Oberster által. April. 3-kán rövid vatsora után egész reggeli 3 óráig dolgozott a' Császár, 's két Kurirt ismét útnak indítván, azután egy óra mulva seregei felé a' Memel mejjékeire tovább indúlt.

Török Birodalom.

Konstantzinápolyból April. 11-kén.

Itt egy kevésbé lármásan folytak valami 14 napoktól fogva a' környülállások; az Asiából ide érkezett fegyveres Török seregek a' Görögök bört-jaiknak esvén, azokat bétörték és kiprédálták: melynek azzal vette eleit a' Császár, hogy számos Jantsár-tsoportokat állittatott-ki az utzákra, a' mellyek a' zenebonáskodókat megzabolázták, 's a' tsendességet helyre állították. —

A' Dardanellák torka mellől olyan hírek érkeztek ide, hogy az Oroszok Tenedos szigetére

kiszállván, az azon találtató erősségre rá rohan-
tak, és azt megvévén, a' benne lévő Török örző-
sereget nagy részint öfzfe vagdalták.

A' Szerviai Insurgensek, noha a' F. Portának
velek nem régiben kötött békeességében attól sok
szabadtságot 's just nyertek : mindazáltal avval
meg nem elégedtek, hanem a' mint eleve is kép-
zelní lehetett, az Orosz hadi seregek mellé állot-
tak. — A' múlt Martzius 29-ik napján egy Török
Kurir küldetett Konstantzinápolyból Semendriába
az oda való kórmányozó Basához M u h a s i l E f-
f e n d i h e z, olly Firmánnal (Csász. parantsolat-
tal) hogy ha a' Szerviai insurgensek hazájoknak
védelmezésére magokat a' Fényes Portával öfzve
nem kaptsolják, azonnal a' nevezett Basa onnan
mennyen el. Ez a' Csász. Rendelés a' Szerviai
lakosoknak tudtokra adattatván, Martzius utolsó
napján tanátsgyüllést tartottak, és C z e r n y
G y ö r g y jelen nem létében is a' M u h a s i l E f-
f e n d i végképen való kérdésére azt válaszolták,
hogy ők előbbi meghatározásokhoz képest a' neu-
tralitás atkotmányától el nem távoznak. A' ne-
vezett helytartó Basa erre azt mondotta, hogy
a' Szerviai lakosok ezen engedetlenségek által a'
F. Porta haragját magokra vonnyák, és újjabb ha-
borút gerjesztenek hazájokban, hogy gondollyák
meg vóltaképen, melly nagy kegyelmességel visel-
tetett erántok a' Szultán, kinek hatalmában állott
vólna ha az ártatlan vérnek nem akart vólna ked-
vezni, az egész nemzetet el törteni; végtére gon-
dolnák azt is meg, hogy a' velek kötött békeesség
szerént hazájok ennekutánna is a' F. Porta biro-
dalma alatt marad, és hogy ők is arra kötelezték

vólna magokat azon békeféghen, hogy 2500 zsatskót fognak adó gyanánt a' F. Portának esztendőnként fizetni. (Egy zsatskó 500 talléra megyen) — Minekutánna a' többször nevezett Basa sok fontos okokkal a' F. Porta parantsolatjának tellyesítésére kivánta vólna a' Szervusokat birni, végtére a' Tanáts vagy Szinodus képében így felelt nékie Markovich Simon Szenator: Az egész Szerviai Nemzet, úgymond, most már függhetetlennek tartja magát, és sem semmi adót nem fog jövendőben fizetni, sem a' maga hite sorsosi ellen (érti az Oroszokat) fegyvert nem fog, 's arra való nézve kéri Muhasil Effen dit, hogy minél lehet hamarább mennyen ki Szemendriából: Jól vagyon, felele a' nevezett Basa, én ugyan mingyárt el megyek, de jól meg gondoljátok, mit miveltek.

Hogy a' Szerviai lakosoknak kórmányozóik nem akkor, hanem már régen annakelőtte tellyes szabadtságba igyekeztek magokat helyheztenni, onnan tettik ki, mivel titkon mindenkorkészültek, és a' múlt Aprilis 7-ik napján, minden Szerviai hadi seregeket táborba szállani parantsolt a' Szinodus. — Ez a' Szerviai insurgens armádia, az onnan jött hiteles tudósítások szerént 72000 gyalog, 18000 lovas emberből, 9 kompania ártillérístákból, mind öfzve 90000 főből áll, melly 20 ezer főből álló tartalék sereggel fog még meg szaporittatni.

Hollandia Ország.

Egy Királyi Decretum szerént 10 departamentumra avagy Ofztályra fog ez az Ország felosztattatni, úgymint a' Gröningai, Frieslandi, Dren-

thei, Ober-Isseli, Geldriai, Utrechti, Amsterdami, Maaslandi, Seelandi, és Brabantziai Ofztályokra. A' két újabb, úgymint az Amsterdami és Maaslandi Ofztályok, mellyeknek fő városaik Amsterdam és Hága, az elsőbb az északi, az utólsóbb a' déli Hollandiából állanak. — Az Ofztályok kvártélyokra, ezek Közönségekre fognak felosztattatni. Minden Ofztálynak egy Landrostja avagy Kormányozója leszen, a' ki mellé 4, vagy legfellyebb 6 Assessorok, és egy Titoknok fognak adattatni. — Minden Kvártélynak egy Drostja, avagy All-Kormányozója leszen, a' ki a' Landrostnak alatta leszen.

Londonból, Aprilis 14-kén.

Déli Amerikából olyan örvendetes hírrel érkeztek haza Major Tucker és Kapitány Donelly Gen. Achmutytól és Admirális Stirlingtől, a' mely méltónak tartatott arra, hogy azonnal ágyudurogással és rendkívül való hirdetés által közönségesse tétetteffék. A' tárgya ezen örvendezésnek a' vala, hogy a' nevezett vezérek Déli Amerikába a' kormányozások alá adatott expeditzióval szerentsésen megérkezvén Montevideo nevű Spanyol várost és várat gyözedelmesen elfoglalták, a' melly történet után oda Gen. Craufurd egy más fegyveres tsoportal megérkezvén és kiszállván, azon vannak, hogy Buenos-Ayrest is, haladék nélkül ismét elfoglalják.

Montevideo erősebb város, mint Buenos-Ayres. A' Buenos-Ayresi helytartóságban a' Plata vize északi partján, ezen viznek a' tengerbe való szakadásától nem messze esik. A' Plata mejjékein lévő Vice-Királyság, leg nagyobb és

fontosabb koloniájok a' Spanyoloknak. A' Paraguay földje is ehez tartozik. Most 5000 emberrel foglalták-el Montevideót az Anglusok : 's gyaníthatóképpen nem soká magokévé fogják tenni Buenos-Ayrest is — a' honnan egy országos posta-út megyen, elébb a' Pompas nevű valami 100 mért-földnyire terjedő termékeny térségeken, 's azután a' Cordilleras külömbkülömb nevű bértzein által Peru felé, a' hol a' Spanyol gazdag arany és ezüst bányák találtak.

L o n d o n b ó l April. 23-kán.

Az Udvari Ujságban így jött-ki a' Gen. Achmouty hivatal szerént való tudósítása Montevideo várának és városának rárohanás által lett elfoglaltatásáról: — „

„Montevideóból; Febr. 6-ikán, 1807. Az ő Kir. F. ge seregei az én vezérlesem alatt, az igen nevezetes Montevideo várát, az őrző seregnek rendkívül való ellentállása után, rárohanás által elfoglalták. Jan. 18-kán kötöttünk-ki a' várostól 9 órányi távolságra egy keskeny öbölbe. Az alatt, míg seregeink a' partra kiszállottak, az ellenség a' halmokon feküdt nagy számmal és ágyuzó készülettel: de nem állott ellent, és megengedte, hogy a'partól egy órányi távolságra jól megfészkeljük magunkat. Az ágyuzás délután elkezdődvén, mind addig folyt nem igen hevesen, míg 19-ikben ezen tanyánkból felkerekedvén Montevideo felé előnyomultunk, a' midőn 4000 emberekből álló ellenséges lovasság állott jobb szárnyunk eleibe két halmokon, a' mellyekről hathatós kártátstüzet adott réánk. Oberstlieutenánt Browning azonközben

egy könnyű Batallionnal az ellenségre tüzesen rárohanván, ez a' város felé tovább folytatta hátrálását, és én a' fellegrvár mellett két óra távolságra szállítottam meg a' sereget. Az ellenség heves ágyuzással tette hátrálását. Estve felé már néhány külső városait oda hagyta vala, hanem más nap virradóra számos ágyukkal és egész (6000 emberből álló) erejével ismét kiütött réánk. (A' többi közelébről következik).

P á r i s b ó l Május 5-kén.

A' mai Monitörben kijött a' nagy tábortól való 72-ik Hadi Tudósítás. Még ez is Finkensteinban költ April. 23-kán. Semmi nevezetes újj történetről nem tétetik benne semmi emlékezet. A' Swédeknek a' M. Mortier seregével April. 16-kán történt verekedése emlittetvén, az azt követett fegyvernyúgvásról tétetnek némely jegyzések benne. — Ez a' Tudósítás is közelébről fog ki jönni a' Kurirban.

C s o k o l á d é r ó l v a l ó J e l e n t é s.

Azon állandó megelegetést, mellyet az én Fabrikámban készült Csokoládé eránt tapasztalni szerentsém volt; arra vett némelly nyerekedő tsalfa embereket, hogy nevemnek, és béllyegemnek hamis mutogatásával olyan Csokoládét áruljanak, melly nem tsak nem igaz, hanem az egészségnek is ártalmas. — Azért szükségesnek tartom e' jelentést, hogy az én Fabrikámban készült igaz Csokoládé tsak Hartleben Könyváros Urnál a' Váczi úttzában a' 7 Választó Bejedelmekkel általallenben a' Walthier házában találtatik e' követ-

kezendő áron: — Nro 1/2, 4 for. 15 xr. — Nro 1, 4 for. — Nro 1 1/2, 3 for. 45 xr. — Nro 2, 3 for. 30 xr. — Nro 3, 3 for. 15 xr. — Nro 4, 3 for. Nro 5, 2 for. 45 xr. — Nro 6, 2 for. 30 xr. — Nro 7, 2 for. 20 xr. — Mellyek pedig különösen finomok, fontja 5 for. — Majlandi 2 Darabban 6 for. vagy 8 for. — Költ Bétsben Majusban 1807.

Rinaldi István,
Polgári Csokoládé Fabrikáns in
der Naglergasse tulajdon házában.

H i r a d á s.

A' Bétsi nagy Kereskedő Tost János és a' Compania legközelebbi Pünköszt havában 1500 darabig legválogatottabb Spanyol származatbéli kosokat, Cseh Országból, Morvából, és Slésiából Pestre fog hajtatni, a' hol is Pünkösdi Inepek után leg többet igérőnek darabonként eladattatnak. — Négy rendbéliek ; és 50, 100, 150 és 200 forintokon fog darabjok kihirdettetni. Az utolsó rendbéliek egygyenként, a' három elsőbbek párosan, 's négy és tiz darabonként kiáltatnak-ki. A' kotyavetye Majus 25-ikén kezdődik és az ujj épületben az úgy nevezett Wittmaesser - házban tartatik, hova az első szállitvány néhány napokkal előre megérkezvén, ott a' kiknek tettik megnézegethetik ezen nemés fajta Kosokat. Mindazok kik juhokkal birnak, és nyájokat nemessiteni szándékjok vagyon, ezen jó alkalmatosságnak használásával meg kináltatnak.

* * *

J e g y z é s. A' tegnapi és tegnapelőtti innepek miatt most tsak fél árkussal készülhetett a' betű-szedő.